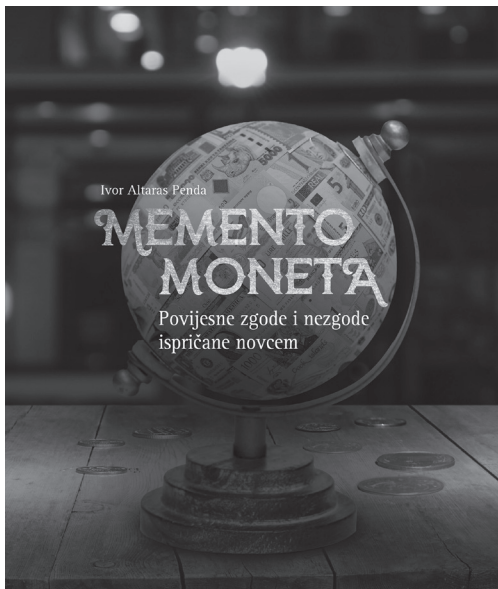

PRIKAZ KNJIGE

BOOK REVIEW

MEMENTO MONETA **Povijesne zgode i nezgode** **ispričane novcem**

Ivor Altaras Penda
Zagreb, vlastita naklada, 2023., 295 str.

U domaćoj stručnoj i znanstvenoj literaturi vrlo je malo autora koji povezuju društvene kontekste i svoju „užu struku“. Kad se dogodi da sociolog završi i poslovnu školu pa kao sveučilišni nastavnik aktivno sudjeluje na financijskom tržištu, tada je posve razumljivo da nastane djelo kao što je *MEMENTO MONETA – Povijesne zgode i nezgode ispričane novcem*, autora Ivora Altarasa Pende.

Ovim djelom autor povezuje povijesne okolnosti, društveni razvoj i odnose, kulturu i nacionalne identitete s novcem kao potvrdom suverenosti i statusa pojedinca ili zajednice.

Knjiga je podijeljena na tri dijela. U prvom dijelu autor na gotovo 215 stranica kroz 24 dijela i 206 slika čitatelja vodi od povijesne priče o novcu pa sve do budućnosti novca, neovisno je li digitalni, kripto ili ćemo pak završiti u društvu bez novca. Šireći svoju priču o zgodama i nezgodama ispričanim novcem, autor jednako vješto demontira prikaze na američkom dolaru kao što pripovijeda o Lincolnovim „zelembaćima“ i Kennedyjevim srebrnim certifikatima, čiji je izdavatelj SAD, a ne FED kao središnja banka. Jednakom pronicljivošću autor vodi čitatelja kroz monetizaciju europskih povijesnih kurioziteta pa sve do kreiranja identiteta preko novca sa simbolima država, događaja i povijesnih ličnosti.

Kao posebnost, Altaras Penda potrudio se uz gotovo svaki dio (naslov) povezati dio označen kao „Zanimljivost“, kojim povijesne činjenice i događaje zaslađuje vezanim pričama koje se lako pamte i osobito privlače pažnju. „Zanimljivosti“ su se pojavile na čak 27 mjesta pa čitatelj brzo poveže što znači biti

„bogat kao Krez“ ili „kako su Pokemoni pobijedili Bank of England“ pa sve do priče o „Margaret Thatcher i sladoledu“ ili „Kraljevini Švedskoj i njezinu digitalnom paradoksu“.

Drugi dio knjige (str. 239 -275) odnosi se na Republiku Hrvatsku, gdje autor opisuje tijek uvođenja kune i svih događaja povezanih s tim činom, uključujući i niz nespretnosti i pogrešaka na kunama i lipama pri dizajniranju. Pri tome autor na razini visoke numizmatičke struke iznosi niz detalja i zanimljivosti, kako u otkovu novca tako i u pismu. Dodatno, Altaras Penda u ovom dijelu daje detaljan opis prikaza žena na novcu Republike Hrvatske, s posebnim osvrtom na žene na prigodnom novcu (Ana Katarina Zrinski, Ivana Brlić-Mažuranić, Slava

Raškaj). U konačnici, drugi dio knjige završava Dubrovnikom i njegovim „Libertasom“, kao i znamenitim Dubrovčanima. Treći dio knjige (str. 278) zapravo čini Dodatak koji se odnosi na novac u filateliji, gdje se autor potrudio prikazati i opisati kako izgleda pojedina nacionalna monetarna prošlost na poštanskim markama.

Ova knjiga nije samo veza između numizmatike i povijesti monetarne politike već vješt prikaz trenutaka društvenih i ekonomskih odnosa koji se zrcale u novcu i koji kroz dinamiku svoje moći iznova nagovijestaju nove odnose i društvene promjene.

Prof. dr. sc. Ivo Andrijić